

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/151/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4418201168
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4418201168.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Podhorcovej a sudkýň JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Marty Polyákovej, v právnej veci žalobcu: S. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom N., S. I. XXXX/XX, zastúpeného JUDr. Silviou Gašparíkovou, advokátkou so sídlom Sereď, Športová 2298/58, proti žalovanému: S. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom I., K. XX, zastúpenému JUDr. Andrejom Struhárom, advokátom so sídlom Bratislava, Kubániho 16, o zaplatenie 8.000 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 4. októbra 2018, č. k. 14C/6/2018-107, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania z r u š u j e a vec mu v týchto výrokoch v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 8.000 eur s 5%-ným ročným úrokom z omeškania od 17. 02. 2017 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V časti o zaplatenie sumy 1.007,48 eura žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 77,64 %.

2. V úvode odôvodnenia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia 9.007,48 eura s 5 %-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 8.000 eur od 17. 02. 2017 do zaplatenia s tým, že suma 9.007,48 eura pozostávala z požičanej istiny 8.000 eur a zo sumy 1.007,48 eura - uhradených úrokov z úveru za obdobie od 12. 02. 2016 do 31. 12. 2016. Pri svojom rozhodovaní aplikoval ust. § 100 ods. 1, § 101, § 107 ods. 1 a 2, § 145 ods. 2, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 489, § 511 ods. 1, § 517, § 657 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), § 3 nar. vlády č. 87/1995 Z. z. v znení od 01. 02. 2013. V prejednávanej spore mal za preukázané, že sumu 8.000 eur mal žalobca k dispozícii na základe Zmluvy o splátkovom úvere uzavretej dňa 12. 02. 2016 so Slovenskou sporiteľňou, a.s., č. úveru XXXXXXXXXXX. Tiež mal preukázané, že žalobca zadal dňa 17. 02. 2016 svojej banke príkaz na prevod sumy 8.000 eur na účet č. N XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, ktorý bol vedený na meno jeho sestry a súčasne manželky žalovaného S. E., na ktorý účet bola suma 8.000 eur pripísaná dňa 18. 02. 2016. Zistil, že k tejto finančnej transakcii došlo v čase trvania manželstva žalovaného so sestrou žalobcu ako aj za trvania ich BSM a žalovaný a jeho manželka mali oprávnenie s peňažnými prostriedkami na účte disponovať. Transakcie z účtu boli robené aj platobnou kartou a preukázateľne žalovaný dňa 08. 03. 2016 vybral z účtu hotovosť 1.000 eur a dňa 17. 03. 2016 hotovosť 500 eur. Žalovaný mal oprávnenie k výkonu podnikateľskej činnosti od 23. 07. 2003 do 12. 04. 2016 a ako podnikateľ uzavrel dňa 16. 02. 2016 Zmluvu o nájme nebytových priestorov nachádzajúcich sa v J. L. na ul. S. G. XX za účelom ich užívania na reštauráciu a kanceláriu (prenajímateľ F. S. H. a spol.). Dňa 16. 02. 2016 zaplatil, z účtu vedeného na meno manželky, prenajímateľom ako zálohu 1.800 eur. Dňa 31. 03. 2016 bola zapísaná do Obchodného registra v J. obchodná spoločnosť TRIPLE M s.r.o., ktorej spoločníkmi a konateľmi bol žalovaný a v tom čase jeho manželka S. E. - výška vkladu každého z nich bola 2.500 eur. Zmluvu o nájme nebytových priestorov prenajímateľa vypovedali listom zo dňa 03. 05. 2016 a žalovaný ako konateľ spoločnosti

TRIPLE M s.r.o. dňa 08. 06. 2016 oznámil zrušenie prevádzky reštaurácie v J. L. na ul. S. G. XX. Zistil, že v auguste 2017 sa manželka žalovaného aj s dcérou odsťahovali k rodičom a dňa 24. 08. 2017 na jej žiadosť, ako majiteľky účtu, bolo zrušené dispozičné právo žalovaného k účtu č. N XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX. Manželstvo žalovaného a S. E. bolo rozvedené, na návrh žalovaného, rozsudkom OS Nové Zámky č. k. 11P/297/2017-50 zo dňa 26. 02. 2018, ktorým dňom nadobudol rozsudok aj právoplatnosť. Dokazovaním tiež zistil, že žalobca posielal v dňoch 29. 01., 30. 01., 01. 02. a 28. 02. 2018 žalovanému SMS, v ktorých ho žiadal o vrátenie požičaných 8.000 eur, resp. o oznámenie, kedy tak žalovaný mieni urobiť. Žalovaný na SMS neodpovedal, v konaní tvrdil, že ich nedostal, keďže mal zablokované hovory od žalobcu a jeho rodiny. Žalobca listom zo dňa 09. 02. 2018 vyzval žalovaného na vrátenie pôžičky v lehote do 28. 02. 2018. Žalovaný listom zo dňa 07. 03. 2018 odmietol splniť výzvu s tým, že žiadnu pôžičku si s ním nedohodol, pôžičku neprevzal, a preto nemá povinnosť poskytnúť mu žiadne plnenie a nároky odmietol ako nedôvodné. Na základe takto zisteného skutkového stavu zastal názor, že žalobca v spore neuniesol dôkazné bremeno na preukázanie tvrdenia o uzavretí dohody o pôžičke z dôvodu, že nepreukázal, že by žalovaný o pôžičku požiadal a zaviazal sa peniaze mu vrátiť v dohodnutej lehote. Za jednoznačne preukázané však považoval skutočnosti, že žalobca v prospech účtu č. N XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedeného v P., a.s., majiteľkou ktorého bola v tom čase manželka žalovaného, poukázal sumu 8.000 eur. Dispozičné právo k účtu mali a aj v skutočnosti s finančnými prostriedkami disponovali obidvaja manželia, peniaze nepochybne 18. 02. 2016 prijali a použili ich na uspokojovanie svojich potrieb. Zistil, že ani jeden z nich neurobil žiaden úkon k vráteniu peňazí žalobcovi, pričom jednoznačne vedeli, kto, kedy a v akej výške ich na účet poukázal. Neakceptoval obranu žalovaného, že vôbec nemal vedomosť o pripísaní sumy 8.000 eur a túto obranu považoval za účelovú, pretože žalovaný ako osoba disponujúca s finančnými prostriedkami na účte musel mať, resp., aspoň mal mať vedomosť o výške disponibilných prostriedkov na účte, keďže z neho aj čerpal finančné prostriedky súvisiace s podnikateľskou činnosťou. Skutočnosť, že by mal iný účet v konaní nepreukázal. Rovnako nepreukázal, že by mal u svojej matky úspory a v akej výške. Vychádzajúc z vyššie uvedeného potom posudzoval, či medzi stranami sporu vznikol vzťah z bezdôvodného obohatenia a dospel k záveru, že sa na úkor žalobcu žalovaný a jeho manželka obohatili, keďže prijali plnenie bez právneho dôvodu (bez preukázateľne uzavretej zmluvy o pôžičke, ktorú žalovaný poprel), preto mal za to, že im vznikla spoločná a nerozdielna zodpovednosť ako manželom za záväzok z bezdôvodného obohatenia (§145 ods. 2 Obč. zák.), keďže plnenie bez právneho dôvodu získali v čase trvania manželstva a trvania BSM. Dodal, že keďže išlo o spoločný záväzok, žalobca mal právo domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia od oboch, ale aj iba od niektorého z manželov, preto neakceptoval obranu žalovaného spočívajúcu v nedostatku jeho pasívnej legitímácie v danom spore. Prejednal i námietku premlčania vznesenú žalovaným a pokiaľ ide o začiatok plynutia objektívnej trojročnej premlčacej doby mal za to, objektívna premlčacia lehota začala plynúť prijatím samotného plnenia dňom 18. 02. 2016. Nestotožnil sa však s názorom žalovaného, pokiaľ ide o začiatok plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej doby, pretože táto začala plynúť od vzniku vedomosti (skutočnej a nie iba predpokladanej) toho, na úkor koho k bezdôvodnému obohateniu došlo a nie je rozhodujúce, že sa mohol o tom dozvedieť skôr. Dodal, že žalobca aj po dni 17. 02. 2017 žil v presvedčení, že žalovanému sumu 8.000 eur poskytol ako pôžičku. Jeho presvedčenie bolo dôvodné, keďže žalovaný sa ani nepokúšal prijatú sumu mu vrátiť, ani žiadnym iným spôsobom nedal na vedomie, resp. nezisťoval, z akého dôvodu žalobca poukázal na účet sumu 8.000 eur. Následne sa rodinné vzťahy strán sporu zhoršili, žalovaný sa žalobcovi vyhýbal a v konaní sám priznal, že si zablokoval v telefóne prichádzajúce hovory od žalobcu, resp. celej manželkinej rodiny, a preto nereagoval ani na SMS od žalobcu v januári a februári 2018. Celkom jednoznačne mal za to, že žalobca skutočnosť, že žalovaný kategoricky popieral uzavretie zmluvy o pôžičke, ale aj prijatie samotnej sumy 8.000 eur, zistil až z listu žalovaného zo dňa 07. 03. 2018, v ktorom to žalovaný uviedol, čo bolo už po začatí súdneho konania začatého na návrh žalobcu dňa 06. 03. 2018. Žalobca sa teda najskôr dňa 08. 03. 2018 mohol dozvedieť, že na jeho úkor sa žalovaný bezdôvodne obohatil a teda až od tohto dňa mohla najskôr plynúť subjektívna dvojročná premlčacia doba. Uzavrel, že žalobca si nepochybne uplatnil dňa 06. 03. 2018 nárok na súde v trojročnej objektívnej premlčacej lehote, ktorá by uplynula až 18. 02. 2019. Subjektívna dvojročná premlčacia lehota začala plynúť najskôr dňa 08. 03. 2018, preto námietku premlčania vznesenú zo strany žalovaného neakceptoval. Neakceptoval ani tvrdenie žalovaného, že v danom prípade došlo k zmene žaloby, pretože v konaní nebol viazaný právnu kvalifikáciou a nedošlo k rozšíreniu žalovaného nároku ani k uplatneniu iného práva, keďže predmetom žaloby naďalej zostalo peňažné plnenie a nedošlo ani k podstatnej zmene rozhodujúcej skutočnosti tvrdenej v žalobe.

3. Na základe vyššie uvedeného dospel k záveru, že žaloba proti žalovanému o zaplatenie 8.000 eur bola podaná dôvodne, a to spolu s úrokmi z omeškania od 17. 02. 2017 (od ktorého dňa si žalobca úroky z

omeškania uplatnil a ktorý deň nepredchádzal deň vzniku bezdôvodného obohatenia). Dodal, že žalobca si uplatnil úroky z omeškania vo výške 5 % ročne (ZÚS ECB 0 % + 5 %), ktorá úroková sadzba nebola v rozpore s úrokovou sadzbou určenou zákonom. K uplatnenej sume 1.007,48 eura titulom náhrady úrokov 14,6 % ročne zo sumy 8.000 eur za obdobie od 12. 02. 2016 do 31. 12. 2016, ktoré úroky žalobca musel splácať banke v súvislosti s poskytnutím úveru uviedol, že v danom prípade nepovažoval za preukázané uzavretie zmluvy o pôžičke medzi žalobcom a žalovaným, preto nepovažoval za dohodnutý ani záväzok žalovaného zaplatiť žalobcovi zo sumy 8.000 eur úroky. V tomto rozsahu žalovanému nevzniklo ani bezdôvodné obohatenie, pretože žiadne plnenie bez právneho dôvodu vo výške 1.007,48 eura nezískal a v tejto časti žalobu zamietol.

4. Rozhodnutie o trovách konania právne oprel o ust. § 251, § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2 CSP a vychádzal zo zistenia, že žalobca sa žalobou domáhal zaplata sumy 9.007,48 eura a v časti o zaplata 8.000 eur (88,82 % žalovaného nároku) bola žaloba dôvodná, a teda žalobca bol v tejto časti úspešný. V časti o zaplata 1.007,48 eura (11,18 % žalovaného nároku) žalobu zamietol, a teda v tejto časti bol úspešný žalovaný. Po pomernom rozdelení náhrady trov konania priznal žalobcovi náhradu trov konania vo výške 77,64 % vzniknutých trov (88,82 % - 11,18 %), s tým, že o nich rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, domáhajúc sa ním jeho zmeny a zamietnutia žaloby v celom rozsahu. Odvolaním napadol vyhovujúci výrok rozsudku a výrok o trovách konania, pretože tieto nezodpovedajú vykonanému dokazovaniu a sú založené na nesprávnom právnom posúdení. Zvýraznil, že povinnosť vydať plnenie získané bez právneho dôvodu vzniká podľa zákona tomu, kto ho získal, kto ho spotreboval. V konaní nebolo preukázané, že žalobca mienil plniť jemu a že by mal byť adresátom plnenia 8.000 eur. So žalobcom sa nikdy na žiadnom plnení alebo pôžičke nedohodol, nikdy žiadne platobné údaje žalobcovi neposkytol a žiadne plnenie od žalobcu nežiadal. Uviedol, že v konaní bolo preukázané, že ak by žalovaný nejakú pôžičku chcel, mohol si peniaze obstarat' (s vtedajšou manželkou). Žalobcom bolo plnené na účet jeho bývalej manželky. Ak súd prvej inštancie konštatoval nepreukázanie akéhokoľvek právneho dôvodu na plnenie a rovnako žalobca svojím vyjadrením na pojednávaní sa s takýmto (predbežným) posúdením stotožnil, potom jedinou osobou, ktorá plnenie od žalobcu prijala je jeho bývalá manželka, ktorá ako majiteľ účtu zodpovedala a zodpovedá za jeho vrátenie (vydanie). Poukázal na ust. § 145 ods. 2 OZ, ktoré upravuje vzájomné vzťahy manželov a tretích osôb s ohľadom na dispozičné úkony bezpodielových spoluvlastníkov a mal za to, že vo vzťahu k tretím osobám zakladá aktívnu alebo pasívnu solidaritu manželov z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí. V konaní nebolo dokázané, že by vyčerpal a spotreboval prostriedky, pretože ním vybratá suma z účtu bola menšia, ako bola suma zostatku na účte pred dňom 17. 02. 2016. V nadväznosti na uvedené rezultoval, že k získaniu bezdôvodného obohatenia plnením bez právneho dôvodu dochádza okamihom prijatia plnenia, čo je v tomto prípade okamih pripísania peňažných prostriedkov na účet jeho bývalej manželky. Z uvedených dôvodov mal za to, že u neho chýba pasívna legitímácia, pretože podľa ustanovení Občianskeho zákonníka za vrátenie sumy 8.000 eur nezodpovedá, plnenie od žalobcu nikdy neprijal a nespotreboval. Namietal i posúdenie námietky premlčania. Podľa súdu sa žalobca mal o obohatení dozvedieť dňa 07. 03. 2018 a dovtedy mal žiť v presvedčení, že ide o pôžičku. Preto žalobu podal v rámci subjektívnej a aj objektívnej premlčacej doby. Tento záver súdu považoval za rozporný s tvrdením, že žalovaná suma je bezdôvodným obohatením. Žalobca nepredložil súdu dôkaz, ktorý by svedčil o tom, že objektívne mal dôvod sa domnievať, že o pôžičku išlo. Za neracionálne považoval konanie žalobcu, ktorý sa o splatenie svojej údajnej pôžičky začal zaujímať rok po jej splatnosti, hoci na strane druhej podľa vlastných tvrdení musel splácať vysoké splátky banke, v ktorej si požičal peniaze. Mal za to, že v konaní neboli preukázané skutočnosti, ktoré by vznik vedomosti o obohatení a teda o začiatku subjektívnej lehoty spájali s iným dátumom, ako so samotným plnením (17. 02. 2016) na účet jeho bývalej manželky. Z opatrnosti namietol aj výrok v časti o úroku z omeškania, ktorý bol priznaný od dňa 17. 02. 2017. Ak súd vzťah v prejednávanej veci právne zdôvodnil, že ide o bezdôvodné obohatenie, potom časom splnenia záväzku by bol prvý deň potom, kedy žalobca požiadaval o plnenie (§ 563 Občianskeho zákonníka).

6. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca písomným podaním, v ktorom navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Mal za to, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom dospel k správnym skutkovým zisteniam. Vyzdvihol, že v konaní bolo správne ustálené, že mal k dispozičii sumu vo výške 8.000 eur na základe zmluvy o splátkovom úvere

uzavretej dňa 12. 02. 2016 so Slovenskou sporiteľňou, a.s. a že dňa 17. 02. 2016 zadal svojej banke príkaz na prevod sumy 8.000 eur na účet č. N XXXX XXXX XXXXXXXXXXXXXXX, ktorý bol vedený na meno jeho sestry a súčasne manželky žalovaného, pričom plné dispozičné právo k účtu mal aj žalovaný. K prevodu finančných prostriedkov prišlo nepochybne v čase trvania manželstva a BSM žalovaného a jeho manželky, ktorí boli v danom čase nezamestnaní, resp. obaja manželia boli vedení ako uchádzači o zamestnanie na ÚPSVaR od 19. 10. 2015. Žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie nepreukázal, že by okrem uvedených finančných prostriedkov mal k dispozícii ešte iné financie určené na plánované podnikanie v oblasti gastronómie a bežný chod domácnosti v nadchádzajúcom období. Finančnými prostriedkami na účte preukázateľne disponoval tak žalovaný, ako aj jeho manželka, pričom transakcie boli robené platobnou kartou, ako aj osobnými hotovostnými výbermi, ktoré nepochybne realizoval aj žalovaný. Z uvedených prostriedkov manželia žili a financovali svoju začínajúcu sa podnikateľskú činnosť v oblasti gastronómie až do 04. 11. 2016, t. j. takmer 9 mesiacov, kedy sa žalovaný opäť zamestnal. Ani jeden z manželov napriek svojmu plnému dispozičnému právu k dotknutému účtu neurobil žiadny úkon smerujúci k vráteniu pripísanej sumy i napriek tomu, že jednoznačne vedeli, kto, kedy a v akej výške dotknuté finančné prostriedky na predmetný účet poukázal. Obchodnú spoločnosť TRIPLE M s.r.o. si žalovaný s manželkou založili až po pripísaní sumy 8.000 eur na dotknutý účet, teda zrejme s danými finančnými prostriedkami pri svojej ďalšej podnikateľskej činnosti počítali, nakoľko len samotné imanie tejto spoločnosti činilo 5.000 eur, nehovoriac o ďalších nákladoch na jej založenie, ktoré sa zrealizovalo ku dňu 31. 03. 2016. Uvedené náklady by nebolo možné v žiadnom prípade vykryť zo zostatku vo výške 5.834,66 eura, ktorý bol na jedinom účte manželov evidovaný deň pred pripísaním sumy vo výške 8.000 eur. Vysvetlil, že jeho vzťah so žalovaným bol dobrý, no k jeho zhoršeniu prišlo v čase rozvodu žalovaného s jeho sestrou a ich rodinné vzťahy sa podstatne zhoršili. Žalovaný sa mu vyhýbal, odmietal s ním komunikovať, pričom sám v konaní pred súdom priznal, že si na svojom telefóne zablokoval prichádzajúce hovory od neho, resp. od celej jeho rodiny a vzhľadom na prístup žalovaného sa rozhodol začať riešiť danú situáciu súdnou cestou. Až po podaní návrhu na vydanie platobného rozkazu zo dňa 06. 03. 2018 sa z listu žalovaného dozvedel, že žalovaný absolútne popiera uzavretie zmluvy o pôžičke. Nakoľko žalovaný listom zo dňa 07. 03. 2018, ako aj na samotnom pojednávaní, poprel uzatvorenie zmluvy o pôžičke, ako právny dôvod zaslania finančných prostriedkov vo výške 8.000 eur, súd prvej inštancie mal správne za to, že dotknuté finančné prostriedky boli na daný účet pripísané, resp. manželom poskytnuté bez právneho dôvodu, a to počas ich manželstva a trvania BSM, teda že sa na jeho úkor žalovaný a jeho manželka spoločne obohatili, keďže prijali plnenie bez právneho dôvodu, preto im vznikla spoločná a nerozdielna zodpovednosť ako manželom za záväzok z bezdôvodného obohatenia (§ 145 ods. 2 OZ). Vzhľadom nato, že ide o spoločný záväzok, mal právo domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia od oboch manželov, ale aj iba od niektorého z nich (§511 ods. 1 OZ), preto zastal názor, že nie je možné akceptovať tvrdenia žalovaného, ktoré spočívajú v nedostatku jeho pasívnej legitímácie v danom spore. Dodal, že súd prvej inštancie správne neakceptoval obranu žalovaného, podľa ktorej nemal vôbec vedomosť o pripísaní sumy 8.000 eur na dotknutý účet, pretože žalovaný s manželkou spoločne nakladali s ich jediným účtom v banke. K žalovaným namietanému posúdeniu námietky premlčania uviedol, že súd prvej inštancie aj v tomto smere správne zistil skutkový stav a vec správne po právnej stránke posúdil, keď dospel k záveru, že nárok žalobcu nie je premlčaný. Z vykonaného dokazovania bolo jednoznačne zrejmé, že vedomosť o popieraní uzatvorenia zmluvy o pôžičke so žalovaným a o jeho odmietaní vrátenia poskytnutej finančnej čiastky, získal až z listu zo dňa 07. 03. 2018, ktorý mu bol doručený 08. 03. 2018, t. j. až po podaní žaloby zo dňa 06. 03. 2018. K priznaným úrokom z omeškania zaujal stanovisko, že v tejto súvislosti súd prvej inštancie oprávnenne priznal úroky z omeškania od 17. 02. 2017, nakoľko už v tomto čase žiadal od žalovaného vrátenie dlžnej čiastky a bol v danom čase ešte presvedčený o tom, že žalovanému poskytol pôžičku, ktorej splatnosť nastala práve v tento deň. Vzhľadom na to, že uvedená požiadavka bola dňa 17. 02. 2017 žalovanému adresovaná len ústne, z dôvodu opatrnosti pripustil ako hraničný termín omeškania žalovaného s vydaním bezdôvodného obohatenia deň 01. 03. 2018, nakoľko dňa 09. 01. 2018 zaslal žalovanému predžalobnú výzvu na plnenie s lehotou na dobrovoľné vrátenie čiastky vo výške 8.000 eur do 28. 02. 2018.

7. Žalovaný k replike žalobcu uviedol, že žalobcove tvrdenia sú účelové, pretože najskôr tvrdil, že bola uzavretá medzi nimi zmluva o pôžičke, že si mal požičiavať na začatie svojej podnikateľskej činnosti, ale tieto tvrdenia nepodložil dôkazmi. Tvrdenia žalobcu o údajnej pôžičke sa objavili po tom, ako sa rozviedol so sestrou žalobcu a žalobca začal tvrdiť, že ním poslané peňažné prostriedky na účet jeho bývalej manželky sú peňažnými prostriedkami pre žalovaného a ide o bezdôvodné obohatenie bývalých manželov, preto zodpovedá za ich vrátenie. Občiansky zákonník automaticky neupravuje

spoločnú zodpovednosť manželov bezvýhradne. Ustanovenie § 145 ods. 1, 2 OZ upravuje vzájomné vzťahy manželov a tretích osôb s ohľadom na dispozičné úkony bezpodielových spoluvlastníkov, t.j. na právne úkony, ktorými manželia disponujú so spoločnými vecami ako predmetom bezpodielového spoluvlastníctva. Vo vzťahu k tretím osobám zakladá aktívnu alebo pasívnu solidaritu manželov z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí. Tento dôsledok nastáva bez ohľadu na to, či právny úkon týkajúci sa spoločných vecí urobil jeden z manželov, alebo obaja manželia spoločne, a či išlo o bežnú vec (záležitosť) alebo o inú než bežnú vec. Uviedol, že nemal vedomosť o prijatí sumy 8.000 eur, pretože bol len disponentom k účtu a navyše ním uskutočnené výbery či už pred alebo po dátume 18. 02. 2016 boli v sume menšej ako suma, ktorá bola na účte pred prijatím peňažných prostriedkov. Opätovne namietol posúdenie otázky premlčania súdom prvej inštancie. Dodal, že ak súd posúdil žalovaný nárok ako bezdôvodné obohatenie titulom plnenia bez právneho dôvodu, potom pri posudzovaní premlčania to znamená, že o neexistencii právneho dôvodu žalobca vedel od začiatku a vtedy mu začala plynúť subjektívna premlčacia doba. V konaní neboli preukázané skutočnosti, ktoré by vznik vedomosti o obohatení spájali s iným dátumom, ako so samotným plnením (17. 02. 2016) na uvedený účet. Zotrvál na podanom odvolaní v celom rozsahu.

8. Žalobca vo svojej duplike zdôraznil, že žalovaný uzatvorenie zmluvy o pôžičke poprel, z uvedeného dôvodu mali tak žalobca i súd správne za to, že dotknuté finančné prostriedky boli na daný účet pripísané, resp. manželom poskytnuté, bez právneho dôvodu a počas ich manželstva a trvania BSM. Uviedol, že počas trvania manželstva žalovaného s jeho sestrou nemal dôvod pochybovať o tom, že peňažné prostriedky mu budú vrátené, preto nemal potrebu začať riešiť danú záležitosť súdnou cestou. Potom ako sa však zachoval žalovaný počas rozvodu k manželke, začal mať obavy ohľadom návratnosti poskytnutých finančných prostriedkov, preto sa rozhodol začať riešiť danú situáciu súdnou cestou, pričom až po podaní návrhu na vydanie platobného rozkazu zo dňa 06. 03. 2018 sa z listu žalovaného zo dňa 07. 03. 2018 dozvedel, že žalovaný absolútne popiera uzavretie zmluvy o pôžičke. Zopakoval, že súd prvej inštancie dospel k správnejmu záveru, keď ustálil, že sa na úkor žalobcu žalovaný a jeho manželka spoločne obohatili, keďže prijali plnenie bez právneho dôvodu a vznikla im spoločná a nerozdielna zodpovednosť ako manželom za záväzok z bezdôvodného obohatenia (§ 145 ods. 2 OZ), vznikla im povinnosť bezdôvodné obohatenie vrátiť tomu, na úkor koho sa obohatili (§ 456 OZ.). Vzhľadom nato, že ide o spoločný záväzok, mal právo domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia od oboch manželov, ale aj iba od niektorého z nich (§ 511 ods. 1 OZ). Zopakoval, že žalovaný musel mať vedomosť o prijatí sumy 8.000 eur, pretože v čase prijatia finančnej čiastky plánoval začať podnikáť v oblasti gastronómie, pričom v konaní nepreukázal existenciu iných finančných prostriedkov, či iného účtu, ktoré by mohol na jeho plánované podnikateľské účely použiť. Žalovaný musel mať, ako osoba disponujúca s finančnými prostriedkami na jedinom účte manželov, aspoň vedomosť o výške disponibilného zostatku, keďže z neho potreboval čerpať a aj reálne čerpal finančné prostriedky súvisiace s podnikateľskou činnosťou v oblasti gastronómie a na dané finančné prostriedky bol na dobu neurčitú odkázaný. Navyiac, obchodnú spoločnosť TRIPLE M s.r.o. si žalovaný s manželkou založili až po tom, ako bola suma 8.000 eur pripísaná na dotknutý účet. Zotrvál na svojich tvrdeniach ohľadom otázky premlčania vo svojom predchádzajúcom vyjadrení. Opätovne žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť.

9. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 zákona CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou stranou v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti, ako aj postup súdu, ktorý mu predchádzal, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej vyhovujúcej časti a v časti týkajúcej sa náhrady trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zamietajúci výrok rozsudku pre absenciu odvolania nadobudol právoplatnosť.

10. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

11. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis

alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

12. V prejednávanej veci sa žalobca voči žalovanému domáhal žalobou, doručenu súdu prvej inštancie dňa 06. 03. 2018, zaplata sumy 9.007,48 eura s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 8.000 eur od 17. 02. 2017 do zaplata s tým, že táto suma pozostávala z požičanej istiny 8.000 eur a zo sumy 1.007,48 eura - uhradených úrokov z úveru za obdobie od 12. 02. 2016 do 31. 12. 2016. Žalobu odôvodnil tým, že žalovaný ho vo februári 2016 požiadala o poskytnutie pôžičky v súvislosti s rozbiehajúcim sa podnikaním v oblasti gastronómie a požadovanú hotovosť nemal k dispozícii, preto ako jeho švager si bol ochotný vziať si na tento účel spotrebiteľský úver. Dňa 12. 02. 2016 uzatvoril ako dlžník so Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako veriteľom Zmluvu o splátkovom úvere na sumu 8.000 eur s úrokovou sadzbou 14,90 % ročne na obdobie 8 rokov. Žalovaný s týmto súhlasil a sľúbil vrátiť dlžnú sumu do roka. Bankou poskytnutú sumu 8.000 eur bez zbytočného odkladu zaslal žalovanému platobným príkazom zo dňa 17. 02. 2016, deň potom ako žalovaný uzatvoril zmluvu o nájme nebytových priestorov, v ktorých malo byť jeho reštauračné zariadenie. Žalovaný mu do jedného roka odo dňa poskytnutia finančných prostriedkov, t. j. do 17. 02. 2017 tieto nevrátil, napriek viacerým ústnym a písomným urgenciám formou SMS. Preto žalobca banke splatil finančné prostriedky a do 31. 12. 2016 okrem istiny uhradil Slovenskej sporiteľni tiež úroky z úveru vo výške 1.007,48 eura. Úroky si uplatnil do 31. 12. 2016, keďže v decembri 2016 sa mu podarilo čerpaný úver prefinancovať prostredníctvom VÚB, ktorá mu ponúkla úver s nižšou úrokovou sadzbou. Súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom.

13. V predmetnom konaní sa žalobca domáhal vrátenia dlžnej sumy z titulu zmluvy o pôžičke, pričom súd prvej inštancie nárok žalobcu posúdil ako nárok z titulu bezdôvodného obohatenia.

14. Podľa ustanovenia § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

15. Z citovaného zákonného ustanovenia teda vyplýva, že pre uzavretie dohody o pôžičke sa nevyžaduje písomná forma, keďže táto zmluva môže byť uzavretá i ústne alebo konkludentným spôsobom. Podstatnou náležitosťou obsahu takejto dohody je okrem označenia zmluvných strán predovšetkým určenie predmetu pôžičky; z obsahu zmluvy musí vyplývať i povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu (peňazí). Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou (kontraktom), k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Dokiaľ k odovzdaniu peňazí nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/325/2009 z 30. 06. 2010).

16. Podľa § 451 ods. 1, 2 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

17. Podľa § 456 OZ predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

18. Podstata zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie (§ 451 a nasl. OZ) spočíva v tom, že toho, kto poruší povinnosť neobohacovať sa na úkor iného, stíha nepriaznivý právny následok v podobe sankcie spočívajúcej v povinnosti bezdôvodné obohatenie vydať. Vzniku zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie je vždy potrebné splnenie všetkých predpokladov a to získanie bezdôvodného obohatenia jedným subjektom, protiprávnosť získania bezdôvodného obohatenia, majetková ujma iného subjektu a príčinná súvislosť medzi protiprávnym získaním bezdôvodného obohatenia jedným subjektom a majetkovou ujmov druhého subjektu. Splnenie týchto predpokladov musí preukázať ten, kto tvrdí, že na jeho úkor bolo bezdôvodné obohatenie získané. Aktívna legitímácia pri uplatnení právomoci zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie vyplýva z ust. § 456 OZ. Toto ustanovenie určuje subjekt, ktorý je v rámci právneho vzťahu zo zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie postihnutým, a preto oprávneným veriteľom je ten, v koho majetkovej sfére došlo k strate majetkových hodnôt, ktoré možno vyjadriť v peniazoch. Účelom hore citovanej právnej úpravy je predovšetkým zabrániť vzniku

bezdôvodného obohatenia na úkor iného. Ak však už bezdôvodné obohatenie vzniklo, právna úprava zabezpečuje povinnosť jeho vydania.

19. Občiansky zákonník rozoznáva 5 foriem bezdôvodného obohatenia: 1/ bezdôvodné obohatenie získané plnením bez právneho dôvodu, t.j. plnenie, kde právny dôvod od samého začiatku neexistoval. To znamená, že sa plnilo, hoci chýbala právna skutočnosť, najmä zmluva, na základe ktorej sa spravidla plní. Nedostatok právneho dôvodu musela existovať už od začiatku. Predovšetkým ide o prípady, keď ten, kto bez právneho dôvodu plnil, právny dôvod predpokladal, takže plnil neexistujúci dlh. Takýto prípad môže nastať vtedy, keď sa účastníci napríklad domnievajú, že uzavreli zmluvu, hoci ju neuzavreli alebo niekto plnil omylom niekomu inému, s ktorým nebol v zmluvnom vzťahu. V takomto prípade však treba skúmať, či nedošlo ku konkludentnému uzatvoreniu zmluvy a druhý účastník plnenie akceptoval a poskytol protiplnenie. Takýto postup je možný len vtedy, keď zmluvu možno uzavrieť v akejkoľvek forme. 2/ Bezdôvodné obohatenie získané plnením z neplatného právneho úkonu, spravidla je to z neplatnej zmluvy. Keď je zmluva neplatná, treba posudzovať jednak podľa všeobecných ustanovení o zmluvách (§ 43 a nasl.), jednak podľa ustanovení upravujúcich ten typ zmluvy, o ktorý v danom prípade ide. V prípade atypickej zmluvy musia byť splnené podmienky ustanovené v § 51. 3/ Bezdôvodné obohatenie získané plnením z právneho dôvodu, ktorý tu síce spočiatku existoval a potom dodatočne odpadol. Takýto prípad môže nastať napr. splnením rozvázovacej podmienky (§ 36 ods. 2), odstúpením od zmluvy (§ 48) alebo zrušením zmluvy. 4/ Bezdôvodné obohatenie získané z nestatočných zdrojov. Sem je potrebné zahrnúť prípady, keď bol majetkový prospech získaný trestnou činnosťou, ale aj majetkový prospech získaný v rozpore s dobrými mravmi. Platí, že každý trestný čin je konaním proti dobrým mravom, čo však neplatí opačne, nie každé konanie proti dobrým mravom je aj trestným činom. Za zdroj, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 OZ) a ktorý možno považovať za nestatočný zdroj, je len taký zdroj, ktorý konkrétna právna úprava neprobuje. Pri hodnotení nedostatočnosti zdroja sa uplatňuje domnienka statočnosti majetkového zdroja, a preto nestatočnosť zdroja musí preukazovať ten, kto sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia. 5/ Bezdôvodné obohatenie získané plnením za niekoho, kto podľa práva mal plniť sám. Na vznik záväzku z bezdôvodného obohatenia sa teda nevyžaduje, aby sa bezdôvodné obohatenie získalo na úkor iného protiprávnym úkonom, avšak na druhej strane nie je vylúčené, že v konkrétnom prípade bude protiprávne konanie vystupovať ako predpoklad vzniku bezdôvodného obohatenia (napr. získanie majetkového prospechu z nestatočných zdrojov v dôsledku trestnej činnosti). Bezdôvodné obohatenie jedného subjektu na úkor majetkovej sféry druhého subjektu môže spočívať v získaní peňazí, v získaní majetkovej hodnoty vyjadriteľnej v peniazoch, ktorá spočíva vo vykonanej práci, v rozmnožení aktív alebo znížení pasív. Ak však už bezdôvodné obohatenie vzniklo, právna úprava zabezpečuje povinnosť jeho vydania. Povinným subjektom na vydanie bezdôvodného obohatenia je ten, kto sa bezdôvodne obohatil a oprávneným subjektom je ten, na úkor koho bezdôvodné obohatenie vzniklo.

20. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci síce vykonal rozsiahle, avšak nie dostatočné dokazovanie a predčasne vo veci rozhodol. Je tomu tak z dôvodu, že v konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalobca na základe Zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 12. 02. 2016 uzavretej so Slovenskou sporiteľňou, a.s. mal k dispozícii sumu 8.000 eur a túto sumu previedol dňa 17. 02. 2016 sumu na účet č. N XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, ktorý bol vedený na meno jeho sestry a súčasne manželky žalovaného S. E.. Suma 8.000 eur bola pripísaná na uvedený účet dňa 18. 02. 2016. K tejto finančnej operácii prišlo za trvania manželstva žalovaného so sestrou žalobcu ako aj za trvania ich BSM. Majiteľom účtu síce bola manželka žalovaného, ale jednalo sa o jediný účet manželov, pričom dispozičné oprávnenie k účtu mal i žalovaný a reálne vykonával výbery z tohto účtu a na uvedený účet mu chodila aj mzda. Je možné súhlasiť s názorom súdu prvej inštancie, že žalovaný musel mať vedomosť o pripísaní sumy 8.000 eur na ich jediný účet ako manželov, pretože uvedené zodpovedá elementárnej finančnej gramotnosti a opatrnosti, najmä za predpokladu, že s týmto účtom žalovaný reálne disponoval a plánoval rozbehnúť podnikanie, ktoré bolo finančne náročné. Tiež sumu 8.000 eur nemožno považovať za sumu, ktorá by bola ľahko prehliadnuteľná, ide o vysokú sumu a za situácie, že v čase jej pripísania na účet žalovaného a jeho manželky boli obaja nezamestnaní, zaradení ako uchádzači o zamestnanie na ÚPSVaR od 19. 10. 2015, nemohlo pripísanie tejto sumy uniknúť pozornosti žalovaného, rozhodne nie v čase riešenia začiatkov podnikateľských aktivít, na ktoré potrebovali vysokú hotovosť. Žalovaný ako podnikateľ uzavrel dňa 16. 02. 2016 Zmluvu o nájme nebytových priestorov nachádzajúcich sa v J. L. na ul. S. G. XX za účelom ich užívania na reštauráciu a kanceláriu. Dňa 31. 03. 2016 bola zapísaná do Obchodného registra v J. obchodná spoločnosť TRIPLE M s.r.o., ktorej spoločníkmi a konateľmi bol žalovaný a v tom čase aj jeho manželka S. E. - výška vkladu každého z nich

bola 2.500 eur. Manželstvo žalovaného a S. E. bolo rozvedené na návrh žalovaného, ktorý bol doručený súdu 20. 09. 2017, a to rozsudkom OS Nové Zámky č. k. 11P/297/2017-50, zo dňa 26. 02. 2018, ktorým dňom nadobudol rozsudok aj právoplatnosť.

21. Na základe uvedených nesporných skutočností odvolací súd zastal názor, že v konaní zostalo sporným na základe akého právneho titulu bola suma 8.000 eur pripísaná na účet manželky žalovaného. S ohľadom na citovaný právny výklad je zrejmé, že pre uzavretie dohody o pôžičke sa nevyžaduje písomná forma, keďže táto zmluva môže byť uzavretá i ústne alebo konkludentným spôsobom. Pre jej platné uzavretie je potrebné predovšetkým presné označenie zmluvných strán, určenie predmetu pôžičky a reálne odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. V prejednávanom prípade zostalo sporné, či tento vzťah bol zmluvou o pôžičke, medzi akými stranami tento vzťah vznikol, teda či prípadná zmluva o pôžičke bola konkludentne uzavretá medzi žalobcom a žalovaným, žalobcom na jednej strane a žalovaným a jeho manželkou na strane druhej, resp. medzi žalobcom a len manželkou žalovaného, teda či sa jedná o solidárny záväzok oboch manželov vzniknutý za trvania BSM. K uvedenému odvolací súd zvyrazňuje, že súdna prax už judikovala, že v prípade uzavretia zmluvy o pôžičke a nejde o vybavovanie záležitostí týkajúcich sa spoločných vecí, na jej platnosť preto nie je potrebný súhlas druhého manžela, a to ani vtedy ak nepôjde o bežnú záležitosť. Uzavretím zmluvy iba jedným z manželov nevzniká spoločný záväzok manželov, ale iba individuálny záväzok toho manžela, ktorý zmluvu sám uzatvoril (napr. Najvyšší súd SR sp. zn. 3Cdo/143/2008). Ak zmluvu o pôžičke uzavreli ako dlžníci obaja manželia, budú zo zmluvy oprávnení a zaviazaní spoločne a nerozdielne len v prípade, že to bolo dohodnuté (§ 511 OZ) alebo ustanovené právnym predpisom, v takom prípade je veriteľ oprávnený požadovať od ktoréhokoľvek z nich celé plnenie, pričom ich zodpovednosť zanikne, ak celý dlh uhradí hoci len jeden z nich, inak pôjde o záväzok delený medzi nich rovnakým dielom a veriteľ je oprávnený požadovať od každého z dlžníkov iba jemu zodpovedajúci podiel. Vychádzajúc z uvedeného potom súd prvej inštancie musí i posudzovať, či má v konaní správne určený okruh žalovaných subjektov.

22. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti a v nadväzujúcej časti týkajúcej sa náhrady trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP). V ďalšom konaní súd prvej inštancie vykoná dokazovanie v naznačenom smere, prípadne vykoná aj ďalšie dokazovanie ak takáto potreba vyvstane z vykonaného dokazovania a po takto vykonanom dokazovaní opätovne posúdi právny vzťah medzi stranami sporu, posúdi okruh pasívne legitimovaných subjektov a rozhodne o žalovanom nároku, ako i o nároku na náhradu trov konania, pričom svoje rozhodnutie i náležitým spôsobom odôvodní vysporiadajúc sa v ňom so všetkými námietkami žalovaného uplatnenými v jeho odvolaní. Zároveň rozhodne i o náhrade trov konania odvolacieho (§ 396 ods. 3 CSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je
a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).